

PÖSTYÉNI UJSÁG

Előfizetési díjak :

Egész évre 14.— kor.
Félévre 7.—
Negyedévre 3.50
Egyes szám ára —30 fill.

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap

TELEFON : 43.

Megjelenik hetenkint
egyszer : hétfőn reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet út 68.

Sürgős tennivalók.

— Budapesti munkatársunktól. —

Iskolát a népnek! Az állam nagy bölcsen gondoskodott ugyan a tankötelezettség általánosságáról, de nem gondoskodott arról, hogy a törvény végrehajtható is legyen, vagyis nem gondoskodott kellő számu iskoláról. Egy félmillió gyermek számára nincsen iskola. Egy közeli év statisztikája szerint a 3.125.000 tanköteles gyermek közül nem iratkozott be, — mert nem volt iskola — 655.000 gyermek. Az összes iskolákba járt 2.462.000 tanuló, egy-egy iskolára tehát esett 149 tanuló. Ami oly óriási elmaradottság és oly foku kulturbaj, melyet csak akkor foghatunk fel, ha a mi statisztikánkat összehasonlítjuk a külföldi államokéval. Így amíg nálunk egy iskolára 149 tanuló esik, Finnországban csak 41, Olaszországban 62, Franciaországban 64, de még Bulgáriában is csak 122.

Meg kell szabadítani az iskolát a különböző, főleg a feleke-

zeti befolyásoktól, hogy legyen az tisztán, a népművelés temploma.

Államosítani kell a rettenetes közegészségügyi szolgálatot, társadalmi és szociális eszközökkel kell gyógyítani az országos köznyomort, mert a statisztikai adatok megdöbbentő színekben tüntetik fel az ország közegészségügyi viszonyait s az az elszomorító, s azért van a sürgős beavatkozásra szükség, mert a halandóság sokszorosan pusztít épp a proletáriátus között, a nyomortanyákon. Micsoda adatok például a következők: Magyarországon 1906-ban, 646 ezer gyermek született, de ebből 12 ezer holtan jött a világra s a sivatag kulturájú Oroszországot kivéve, nincs állam Európában, ahol akkora volna az egy éven alóli gyermekhalandóság, mint nálunk.

Meg kell találni azokat a hygienikus módszereket, amelyek megtanítják élni a tömegembert. Okos, szociális tudnivalókról kell felvilágosítani a fogékony gyermek lelkét, oly ismeretekkel kell ellátni, melyekből megérti, hogy

miképp lakják, ruházkodják s hogy hogy kimélje életerőit. Magyarország a legtüdővészesebb ország az egész földön, ahol 100.000 lakásra 384 tüdővészben elhunyt esik a lakáviszonyok miatt főképp. A művelődés és kultúra leszállítja a tömegnyomort és halandóságot, mert megtanítja okoskerü és gyakorlati védekezésre a tömegeket.

A kórház-ügy nyomoruságos voltát eléggé igazolja az, hogy negyvenezeren felül vannak hülyék, örültek, közveszélyes elmezavarodottak az országban kórházi ápolás nélkül.

Reformra szorul az igazságügy, mely ma a szegényember részéről hozzáférhetetlen a rendkívüli ügyvédképviseleti költségek miatt. Jogállamok mintája szerint szervezendők volnának a polgári perekhez is a közbírói állások, vagy pedig a közigazgatást kellene e tekintetben sokkal tágabb autonómiával felruházni s ki kellene terjeszteni jogkörét különösen a munkás, a kisbirtokos, kisiparos és kiskereskedő szociális

TÁRCA.

Reflexiók dr. Patek szintársulatáról.

Nem szorul bővebb magyarázatra, hiszen jól tudja mindenki, hogy a magyar színészetnek a mi soknemzetiségű hazánkban nemcsak a multban volt magaslatos a hívatása, de az a jelenben is. A színpad a mult legőszintébb krónikása, a jelen legkomolyabb kritikusa. De a mellett, hogy művel, kritizál, ostromoz ha kell, egyben szórakoztat is.

Fürdőhelyünkön, tekintettel a mi különleges helyzetünkre, internacionális közönségünkre, a színigazgatónak a fősúlyt első sorban a szórakoztatásra kell helyezni. Szóval arra kell törekednie, hogy a közönség a nap két óráját kellemesen töltsse el, feledkezzék meg a betegségével járó testi és lelki fájdalmakról, villanyozza fel sokszor deprimált kedélyhangulatát.

Itt a színügyi-bizottságot nem vezérelheti csupán az a szándék, hogy a nyári szezon alatt a szintársulatnak megélhetést biztosítson. A főcél a közönség szórakoztatása kell hogy legyen. A színigazgatónak — csakugy mint a fürdőigazgató-

ságnak s fürdőbizottságnak — minden mód és eszközzel arra kell törekedni, hogy a közönség jól érezze magát fürdőhelyünkön.

Szabó Ferencz mindezeket nem tudta vagy nem akarta megérteni, ezért volt kénytelen a színügyi-bizottság őt elejteni.

A bizottság megbízásából végignézem Győrben Patek szintársulatának néhány előadását. Minthogy tudom, közönségünk szívesen hall egyet s mást az új színigazgatóról és társulatáról, papírra vettem impresszióimat.

Örömmel jelentem ki, hogy dr. Patek Bélában a színügyi-bizottság megtalálta azt a színigazgatót, a minőt keresett. Ő megérti a bizottság és fürdőigazgatóság intencióját, szándékát. Izig, végig művész ember. Él, hal a színművészetért. Két diploma van zsebében, de vére csak a deszkákra hajítja. Előbb rendezője, majd főrendező lesz a Népszínháznál, aztán a Vigoperánál. Majd pedig a mikor Balla megkapja a pozsonyi színházat maga mellé veszi helyettes igazgatónak.

A győriek el vannak tőle és társulatától ragadtatva. Ezt legjobban igazolja az, hogy alig pár havi ottani működése után pályázat mellőzésével további hat évre ad-

ták oda neki a színházat, nap-nap után tele van a nézőtér, ugyannyira hogy új színház és aréna építését sürgeti a sajtó és a közönség.

En első sorban Patek előtt mint főrendező, — tehát mint a színművészet atyamestere — előtt hajtom meg az elismerés zászlaját. Csak a kulisza titkaiba beavatott íróember és műkedvelő — mint jó magam is — tudja igazán méltányolni az ő fáradozását, páratlan munkásságát. Jön, megy, rendez, oktat, tanít, dolgozik. Nem riad vissza sem költségtől, sem fáradságtól. Művészi ambíciója iránytűje. Figyelme minden aprólékossságra kiterjed. Szabatos előadás, ügyes rendezés, gyönyörű kiállítás jellemzik előadásait. Ballaféle ruhátára, díszletei látványosság számba mennek. S a mit a reflektorokkal produkál, arra vidéki színpadon azt lehet mondani: ördögi. Már pedig a színpadi hatás előfeltétele a jó, gondos rendezés, eszköze a szép kiállítás.

Repertoírjában ott látjuk nemcsak a legújabb budapesti, bécsi darabokat, de a 80-as, 90-es évek nagysikerű planetáit is. A színpadi könyvtár porlepte, siri kamarájából előkerülnek a rég elfe-

ténykedéseiből előforduló meghatározott értékű jogviták eldöntésére.

Csak hogy előbb maga a közigazgatás is komoly és radikális megszervezésre szorul. Az egyetemes, nagy, centrálisan igazgott modern állami közigazgatást, junktimban a választói törvényekkel, a legtökéletesebb, a legegyszerűsebb, leggyorsabb, legolcsóbb, legtisztább adminisztrációvá lehetne kiképezni anélkül, hogy bárkinek is félni kellene az állam omnipotenciájától.

Nem e cikk keretében tartozik e kérdés megfejtése és megokolása s tisztán csak azért tértem ki rá nagy vonásokban, mert a közigazgatás rendezésének ügye, erősen belejátszik a jövő politikai életébe s e kérdéssel foglalkozni kell, mert a közigazgatás az egész vonalon beteg. Ne tessék félni attól a centrális állami közigazgatástól, mert nem is olyan veszedelmes az a municipiális érdekre, feltéve persze, hogy a tisztviselőknek megadjuk az anyagi és erkölcsi függetlenséget. A ma közigazgatásának tisztviselője gyalázatosan van fizetve, évek óta egy a fizetése s az a szerény, külön állami dotáció, melyben most részesedik még mindig aránytalan a horribilisen megdrágult megélhetési viszonyok között. Biztosítsuk csak annak a kellően

kvalifikált, tisztességes s legalább is az állami méretekkel dotált közigazgatási tisztviselőnek, vagyoni helyzete rendezettsége mellé a politikai, az államhatalomtól való függetlenséget is, — azonnal nem lesz olyan hajmeresztően félelmetes az állami közigazgatás. Modern képzettségű, az egyéni tisztességükre és karakterükre féltékeny jogász-elemek tódulni fognak a megfelelő kenyér után s miután megszűnik az államtól való függési viszonya, lesz erélye, bátorsága, tekintélye, tudása, műveltsége, szabadsága és függetlensége, hogy határozatait, tisztai rendelkezéseit a jog, törvény és igazság szellemében hozza meg.

Ezer korona.

Pöstyén, február 11.

Nem nagy pénz rendes körülmények között. Az adott esetben — mely a község részéről a polgári iskolának megszavazott 1000 koronás segélyről szól — sem az. Egy magosabb iskola budgetjében ezer korona alig több egy jelentéktelen történel. Hiszen mindössze néhány hónap óta fennálló polgári iskolánk első évi költségvetése is meghaladja az ezer korona tizszerezését. Ámde ezzel korántsem akarjuk lekicsinyelni az adomány értékét. Ellenkezőleg: dokumentálni kívánjuk, hogy mint sok más esetben, itt is az a mérvadó, hogy honnan és hogyan, milyen körülmények között adódott, nem pedig az, hogy mennyit adtak; dokumentálni kívánjuk, hogy az aránylag alacsony összeg dacára, teljes tudatában vagyunk annak a kiváló jelentőségnek, amit az adomány ténye képvi-

sel s hogy annak kellő értékelése tekintetében is teljesen tisztában vagyunk.

Mert mi abban az ezer koronában ezerszeres visszfényt látjuk egy ma még a távol ködében derengő fényes bolygónak, a kultura csillagának, melynek jótékony meleget árasztó aranyos sugarai, keresztül-törve sűrű, lomha felhőtömegeken, megolvastják a fagyos ugart s vele hosszú csókban szent nászra összeforrva mintegy varázsütésre a nyaföldde termékenyítik a meddő talajt; zsiros hümusszá, melyben az elvetett mag terebélyes törzset, dús, pompás virágkoronát hajt, melynek szerteáradó, üde illata nyomán áldás, a kultura áldása fakad...

A képviselőtestület jelentékeny részének magatartása nem egy esetben azt a látszatot keltette, mintha az antikulturának a község háza tanácstermében is volna expositurája. Örülünk, hogy ennek a látszatnak kellemetlen ódiámát a képviselőtestület, multkori egyhangu határozatával, — szeretjük hinni, hogy örök időkre — lerázta magáról.

Örülünk, hogy erre furdhelyünk egy oly intézményre adott alkalmat, mely fiatal kor s annak dacára, hogy vészes fellegek tornyosultak feje fölött, fényesen megállotta a tűzpróbát.

Örülünk, mert ez a határozat egy új aera hajnalhasadását jelenti s mert benne egy jobb kor előhírnökét látjuk, amikor a képviselőtestület menten minden politikai és felekezeti velleitásoktól közös erővel egy közös cél felé fog törekedni, oda, amelynek végső pontjáról arany sugárkévből font betűk hirdetik: Kultura.

HIREK.

Személyi hír. Álgysti Tüköry Jenő nejével és családjával a mult héten hosszabb utazásra indult. Tüköryék néhány

ledett, jól eltemetett pompás operettek, kitünő vigjátékok. Rég kihalt bolygók fénye újra világít majd deszkáinkon. S meg vagyok róla győződve, — Patek-féle előadásban — a régi bolygók épugy vonzzák majd közönségünket, mint az új fényes csillagok.

Gárdáját a vidéki színészet elitje közül válogatta össze, így méltán megérdemli, hogy nívós előadását nálunk is nap-nap után zsufolt ház nézze majd végig.

De fussunk csak végig hirtelenjében tagjainak névsorán:

A 60 tagú társulat (ebből 45 művészi, 15 műszaki) starja, a győriek dédelgetett kedvence Bihary Böske. Egy bájos, fiatal, széphangu, temperamentumos teremtmény, kiben meg van mindazon jó tulajdonság, mely szuverén úrrá teszi őt a színpadon. Éneke épugy, mint játéka és tánca művészi, megbabonázó, lebilincselő.

Sugár Arankáról felesleges sokat írni, legalább hirtől ismeri őt mindenki. Hangja még mindég szép, játéka fenomenális.

Balázs és Kassay — a két Rózsi, — új csillagok a primadonnák irigyelt kék egén, kik jönnek s győznek; forrongásba hozzák nemcsak a kedélyeket, de a férfiszíveket is.

Almássy Julia a vidéki színpadok egyik legjobb anyaszínésznője. Elegáns játékaival, a társalgási és kómikai művészet hatalmas rutinjával sok sikerült alakítást produkál.

Báthory Mariska, — a társulat bájos naivája — kedvességével, kitünő alakító képességével hódít. Két éve nem láttam játszani, de mondhatom, helyesen halad azon az uton, melyen művészi ösztöne, intellektuális érzéke vezérli.

Fodor Oszkár régi, kedvenc ismerősünk, Patek drámai társulatának főerőssége. Szívesen látja őt közönségünk viszont.

Borbély Sándor, Faludy Károly, Sebestyén Jenő, Tábori Imre kómikusok valóságos boszorkánymesterek. Eredeti ötletekben gazdag, elemes játékaikkal, derült mókáikkal, kitünő maszkjaikkal nagyon hozzájárulnak az előadások sikeréhez.

Tihanyi Béla tömör, szép baritonjával természetes játékaival szintén egyik főerőssége a társulatnak.

Ponghó László gyönyörű tenorját élvezettel hallgatja majd közönségünk. Játékán, elfogultságán még meglátszik, hogy kezdő színész, de Patek mester alatt a nyárig, míg hozzánk jönnek bizonyára sokat javul.

Borbély Sándorné, Erdei Irma, Zalay Irma, Balázs Rózsi, Gerzso Szeréna, Báródy Kató, Kelen Rózsi, Daka Annuska, Mányoki Gizi, Palásthy Irma, Pataki Vilma, Pápa Sári, Székely Stefi, Baróthi Antal, Turay Antal, Márthon Miksa, Vajda János, Adorján Ödön, Polgár Antal, Rázsó Sándor, Semjén Rezső, Szász Mihály, Virág Lajos, Csóka Sándor, Deák Lőrincz, mind-

mind azon igyekeznek, hogy meg legyen velük elégedve a közönség, a színigazgató.

Meg kell még emlékezni Pados Rezső karmesterről, Patek jobbkezéről, Fiala ember ugyan, de pedáns munkáján meglátszik, hogy kiváló zenei tehetség. Lelkiismeretesen, fáradságot nem kímélve végzi nehéz, idegölő munkáját.

S ha még megemlítem — hogy dr. Patek a fővárcsi színházak elsőrendű tagjai közül többeket meghív majd vendégszereplésre, kik mind nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy közönségünk jól érezze magát a magyar színi színpad alatt is — úgy hiszem, a mennyire egy ilyen rövidke tárcsa keretében lehetséges volt, dióhéjban mindent elmondtam dr. Patekről és társulatáról.

De még sem! Valamit el kell még árulnom. Azt, hogy Patek a vigalmi-hizottsággal karöltve Oedipus királyt és Szép Helénát Reinhardt-féle előadásban parkünnepély keretében a szabadban fogja előadni.

Nyugodt lelkiismerettel állítom, nagy nyereség furdönkre dr. Patek Béla s társulata. Meg vagyok róla győződve, a magyar színi színpad után közönségünknek is ez lesz a véleménye.

Szívvel kívánom!

Erőssy Vilmos.

hetet Bécsben töltenek, ahonnan aztán huzamosabb időre a Rivierára mennek.

Képviselőtestületi gyűlés. Pöstyén község képviselőtestülete ma délután három órakor rendkívüli közgyűlést tart a község-háza tanácstermében, a következő napirenddel: 1. A község-háza kibővítésére vonatkozó új tervezet folytán megváltozott költségvetés és terv előterjesztése. 2. A Petőfi utca végén építendő éjjeli mulatók ügyében névszerinti szavazás.

Kirabolt templompénztár. Vakmerő betörés történt múlt szombaton este a plebánián. Mialatt Praznovszky József plebános a megszokott módon két káplánjával együtt a vacsoránál ült, valaki behatolt az egyik káplán Bucsek Mátyás szobájába, s ott egy asztaliókot álkulcsal kinyitva, annak egész tartalmát 800 koronát az utolsó fillérig magához vette. Az ellopott összeg templompénzekből gyűlt össze Bucseknél, aki ezen pénzeket kezelte. Bucsek az esetet nyomban feljelentette a csendőrségnél, amely már nyomában van a tettesnek Allítólag egy cseléd követte el a vakmerő betörést, aki még röviddel ezelőtt a plebánián állott szolgálatban.

Halálozás. F. hó 8-án rövid szenvedés után elhunyt Jobszt Gellért helybeli máv. állomásfőnök. Az elhunyt, akit mindenfelé szerettek és becsülték, mindössze 39 évet élt. Temetése nagy részvét mellett tegnap délben ment végbe. Halálát özvegye szül. Holzmann Amália gyászolja.

Tüköryné újabb sikere. Még az ősszel történt, hogy a Tüköry-palota világhíre szert tett úrnője: algyesti Tüköry Jenőné, a bankai hegyek közt fekvő Tüköry-vadászlak közelében egy pontot állapított meg, amelyről teljes meggyőződéssel azt állította, hogy alatta vízforrás bugyog. Tüköryné a kijelölt ponton fúrásokat végeztetett, melyek most nyertek befejezést. A fúrások fényesen igazolták Tüköryné állítását, amennyiben 14 $\frac{1}{2}$ méter mélységben kitünő ivóvizet szolgáltató 3 $\frac{1}{2}$ méter bőségű forrásra akadtak. Érdekes, hogy Tüköryné állítását annak idején senki nem akarta elhinni, mert a 300 méterrel Pöstyén fölött fekvő granitszerű kőzetben már több ízben kísérelték meg kútak fúrását 15, sőt 28 méternyire anélkül, hogy vizre akadtak volna. — Mint más oldalról értesülünk, a forrás oly bővizű, hogy annak tartalmát — különösebb nehézségek nélkül — a létesítendő vízvezeték táplálására fel lehetne használni, amit az illetékes körök figyelmébe ajánlunk. A kérdéses annál is inkább érdemes foglalkozni, mert a forrás vize nemcsak iz tekintetében, de egészségügyi szempontból is messze fölülte áll az uradalmi major közelében kontemplált medence talajvizének.

Estély dr. Fodor Kálmánnál. Dr. Fodor Kálmán, kerületünk orsz. képviselője és neje szül. Berchthold Saphine grófnő múlt szerdán intim estélyt adtak vaci világlukban. Az estélyen számos képviselő és a fővárosi társadalom több kitünősége vett részt. Vacsora után a fiatalság táncra perdült, mely csak a késő hajnali órákban ért véget.

Tanítói Fürdőotthon létesítését vette tervbe az Orsz. Izr. Tanítóegyesület a Pöstyénben gyógyulást kereső néptanítók részére. Tekintettel a nemes célra, az izr. hitközség díjmentesen átengedi az iskola egyik termét a nyári szünet tartáma-ra az egyesületnek, mely azt, kellően be-

bütorozva és felszerelve, tagjainak ingyenes lakásul rendelkezésére fogja bocsátani. A humánus intézményt, amely hivatva lesz a szegénysorsú, beteg tanítók itt tartzkodását megkönnyíteni, a fürdőbizottság és a fürdőigazgatókág is bizonyára melegen fel fogják karolni.

Pöstyénfürdő szabályrendelete. A fürdőbizottság által két évvel ezelőtt alkotott új szabályrendelet, mely már huzamosabb idő óta a belügyminiszteriumban elfekszik, dr. Fodor Kálmán orsz. képviselő sürgetésére legközelebb tárgyalás alá kerül. Mint értesülünk a miniszteriumban több fontos szakasz lényeges módosításához kötik a jóváhagyást.

Felülfizetések. A Pöstyéni Önkéntes Tűzoltóegylet ezúton nyújtja köszönettel az egylet multkori táncmultságán befolyt felülfizetéseket és pedig: Strasser Agoston 25 korona, Lellei János 10; Meissner Emil 7, Antal Gáspár 6, Almássy Nándor, Antal István, Adler Mór, Antal József, Antal Márton, Berlanszky Jenő, Jelinek György, Poók Endre, Wilcsék Lipót, Schulcs Rezső és Csimó Rezső 5—5 korona; id. Smeringa Géza és Tilsztovics János 4—4 korona; Hodina János, Winter N., Rihaj Julia és Ronchetti Géza 3—3 korona; Scheibner Árpád, Chrastek János, özv. Birkhofer Károlyné, Feritsch Gusztáv, Leier Lajos, Ponger Salamon, Stern Jeremiás, Quittner Armin, Novotny Géza, Oszlanszky Antal, Wagner István, Dirnhofer Lajos, Pistyanszky János, Hranjai Mihály, Blatt Szilárd, Fischer Károly Oszlanszky József, Urban Gyula, Ribariis Jakab, Haerlein Gyula és Földes Sándor 2—2 korona; Baumgartner Ferencz, Matus Manó, Gargalovics Sándor, Zsurek Nándor, Klestenecz József, Zelenay Lajos és Blum Gyula 1—1 korona. — A rendező-bizottság.

Póinyugtázás. A Rákóczi Asztaltársaság multkori bálján a már kimutatott összegben kívül még a következő felülfizetések folytak be: Winter Lajos 20 korona, Müller Adolf 3 korona, Adler Mór 1 korona. A felülfizetésekért ezúton nyilvánítja köszönetét az elnökség.

Kinevezés és áthelyezés. A vallás-és közoktatásügyi miniszter Szabó István verseczi tanfelügyelőségi tolnokot, kir. segédtanfelügyelővé való kinevezése mellett a nyitrai kir. tanfelügyelőséghez áthelyezte.

A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 13-án kedden Craus István főispán elnöklésével ülést tart.

Halálos széngázmérgezés. Tragikus módon vált meg az élettől Holles Rezső vittenci földbirtokos viruló leánya Vallika. A szépségéről híres hajadont hétfőn reggel halva találták ágyában. Temetése f. hó 7-én ment végbe, nagy részvét mellett. — A leánnyal egy szobában aludt az anya is, akit 7 órai megfeszített munka után sikerült az életnek visszaadni. A család iránt nagy a részvét, mert alig egy félév előtt, röviddel azután, hogy tanítói oklevelét elnyerte, ugyancsak tragikus körülmények között elhunyt másik felnőtt leányuk, Tilda.

Betörők jártak mult pénteken Renger nyitrai kir. ügyész lakásán, ahonnan 3000 korona értékű ékszer és készpénzt elvittek. A tettesekről eddig semmi nyom.

Az elkobozott tót pénzek ügyében a napokban érkezett le a belügyi-

niszter itélete, mely az alispán döntését csak annyiban megváltoztatja, hogy Czablkót a reá kirótt 200 korona pénzbüntetés alól felmenti, mert a miniszter szerint nem nyert beigazolást azon körülmény, hogy Czablk Lichnerrel együtt gyűjtötte a pénzt.

A nagybossányi körorvosi állásra dr. Viltsek Vilmos nyitrai orvost választották meg.

Nemzetiségi térfoglalás. Nagyszombatban a Hospodárska Banka (Gazdasági bank) házat épít, melyben egy tót nyomda felállítását tervezi. A nyomda üzeme, mint értesülünk, kizárólag a nemzetiségi propagandát szolgáló sajtó és brosúrák előállítására fog szoritkozni.

Telef- és házeladás.

A Pöstyénben, Ferencz József út 5. sz. alatt levő Róth-féle ház parkoldali telke (Parksor) szabad kézből eladó; esetleg az egész ház is eladatik. Bővebb értesítéssel szolgál a tulajdonos:

Róth N á t h á n, Budapest

VII, Csengery-ut 10.

II. lépcsőház, földszint 9.

Közgyűlés.

Pöstyén község képviselőtestülete f. hó 6-én hétfőn Ribarits Jakab községi bíró elnökielte alatt közgyűlést tartott. A közgyűlésen a következő fontosabb tárgyak nyertek elintéztést.

Önálló gazdasági iskola.

Napirend előtt Jánossy Gyula Nyitvármegye tanfelügyelője előadást tartott az önálló gazdasági iskoláról, melyet a tanügyi hatóság fürdőhelyünkön felállíttatni óhajt. Jánossy szabatos előadásban ismertette azokat az előnyöket, melyek a gazdasági iskola létesítése révén válnak. Megígérte, hogy az esetre, ha a község ezen iskolát felállítja, annak az állam részéről való szubvencionálását ő maga fogja kérelmezni.

A képviselőtestület ezután Lellei János községi főjegyző javaslatára kimondta, hogy az önálló gazdasági iskola szervezését elvileg elfogadja.

Hatósági hússzék és községi mézarszék.

A hatósági hússzék és a községi mézarszék ügyét Fekete János községi állatorvos ismertette.

A közgyűlés mindkét kérdést tanulmányozás és javaslattétel céljából kiadta a gazdasági, illetőleg az egészségügyi bizottságnak.

A csendőrségi laktanya.

A sok kellemetlenséget okozott csendőrségi laktanya ügyében a képviselőtestület kimondotta, hogy felir a belügyminiszterhez, ahol tolmácsolni kívánja, miképp a csendőrség kihelyezése elsősorban az állam érdekét veszélyeztetné. A feliratban a község rátér azon körülményre is, mely szerint a laktanyabérre előirányzott összeg

PLATTFÜSSIGE!

Jeder, der mit Plattfüss behaftet, sollte es nicht versäumen, sich den von Fachärzten empfohl., patentierten Lanfer'schen Plattfüsschnürer anzuschaffen. Alleinige Erzeuger: SZEKELY és TÁRSA, BUDAPEST, Muzeum-körút 9. In Pöstyén im Schuhwarenhaus des orthop. Schuhmachermeisters SCHULCZ, neben dem Kurhotel.

DR. PAJOR
BUDAPEST

VIII. VAS UTCA
17. SZÁM. ::

TELEFON:

6004. és 150-90.

SZANATÓRIUM és GYÓGYINTÉZET

RÖNTGEN-LABORATORIUM. — PÓSTYÉNI ISZAPKURA.

A PÓSTYÉNI ISZAP BUDAPESTI FÖLTERAKATA.

nem felel meg a helyi viszonyoknak s azt legalább is a felével fel kell emelni, ha a kincstár a csendőrség megfelelő elhelyezését kívánja biztosítani.

A rendőrség szaporítása.

A járási hatóság azon átiratára vonatkozólag, mely szerint a községi rendőrség szaporítandó, a képviselőtestület azt a határozatot hozta, hogy a rendőrség létszámát 9-ről 11 legényre felemeli. A képviselőtestület ezen határozatát azon feltételhez köti, hogy a két új rendőrlégyény alkalmazásával felmerülő költségek felerészét a fürdőbizottság fedezi.

Drágasági pótlék.

A községi tisztviselők drágasági pótlék iránti kérelmének a képviselőtestület helyt adott. A tisztviselők törzsfizetésük 20%-át kapják drágasági pótlék fejében.

Jutalmak.

A képviselőtestület a község következő tisztviselőinek szavazott meg jutalmat: Az adóügyi jegyzőnek 150 k.-t, a segédjegyzőnek 120 k.-t és az írnoknak 100 k.-t.

A polgári iskola segélyezése.

A polgári iskola segély iránti kérelmének a képviselőtestület Lellei János községi főjegyző előadása alapján és János Gyula kir. tanfelügyelő meleg ajánlatára helyt adott és az iskola részére 1000 korona segélyt megszavazott.

A Petőfi-utcai mulatók.

A Petőfi-utca végén építendő éjjeli mulatókra vonatkozó szerződést a képviselőtestület elfogadta. Kimondta, hogy az e célra felveendő kölcsönt a község garantálja.

Uj utcanevek.

Lellei János főjegyzőnek az utcák új elnevezésére és a kerületek új beosztására, valamint az új házszámzásra vonatkozó referációját a képviselőtestület tudomásul vette.

Ezután a bizottságok megalakulására került a sor. A tárgysorozat még hátralevő, kevésbé lényeges pontjainak érintése után a közgyűlés véget ért.

Közgazdaság.

A nyitra-lévai vasút ügyében f. hó 22-én Nyitrán Craus István főispán elnöklésével értekezlet fog tartatni, melyen az engedélyesek is jelen lesznek.

Automobiljáratok. Mint értesülünk, a fürdőigazgatóság automobiljáratok létesítését vette tervbe. A járatok az eddigi megállapodások szerint május 1-én fognak felvétetni. Ugyanekkor kezd meg járatait az Unio Kereskedelmi Részvénytársaság automobil-osztálya.

A nagybéllyi kénforrás — kenderáztató. Új kenderáztatót létesítenek a nagybéllyi hatáiban fekvő meleg kénforrásoknál, melyekben századok óta áztatják az összes szomszédközségek kenderterméseit. Fűredy Lajos szaktanár előterjesz-

t ére az új építkezést a földművelésügyi miniszter is támogatja. Az állam készített el a terveket és anyagilag is hozzájárul az új kenderáztató költségeihez. Az új áztatót egyelőre 50 katasztrális hold területen termelt kender kiáztatására rendezték be. A kendertermelők termésük minőségének emelésére kedvezményes áron olasz kendermagot kapnak a földművelésügyi kormánytól.

Nyulak tenyésztési célokra. Gróf Zichy Antal manigai uradalmában a múlt héten négy napon át 681 db. nyulat fogtak tenyésztési célokra.

A primadonna fésűje.

Téuyleg megtörtént némajáték egy csattanással és egy utójátékkal.

I. A némajáték és a csattanás személyei: Primadonna, Pillérfésű, Ügyvéd, Földbirtokos.

Történik: egy vitrai kávéházban.
Idő: jelenkor, hajnali 3 óra.

Primadonna: (A feje tetején kánkánt jár egy kerek márványasztalon, miközben a művésznő turbánszerű hajarkitektúrája meginog. A fodrászakadémia tanárai által alkotott remekműből hirtelen robajjal kidől egy fésűalaku pillér.)

Ügyvéd: (Bizonytalan gesztussal lehajol, felemeli a fésűt s ahelyett, hogy a düledező építményt alátámasztaná, a pillért saját fűrtjei közé temeti.)

Földbirtokos: (a hallatlan blasphémia fölött annyira dühbe gurul, hogy az özvegy Cliquotné asszony névjegyével ellátott ötödik számú butéliát egy hajtásra kiüríti, majd földhöz vágva az üres üveget, csattanó pontot applikál a fiskális aranyplombáit takaró felületre; a megrázkódítás folytán a)

Pillérfésű (ismét kiköppen viszszenyert egyensúlyából)...

II. Az utójáték

Személyei: I. Pólyás ember, II. Pólyás ember, Orvos-Nemprimadonna, Párbajsegédek, Kötszerek s Egyéb Vitézségi Erdemrendek.

Történik: a vitrai honvédlaktanyában.

Idő: másnap délelőtt 10 órakor.

Vezető segéd: (En garde, rajta, rajta, rajta!)

I. Pólyás ember: (kardjával hatalmas vágást ejt a levegőn.)

II. Pólyás ember: (I: az iméntit.)

Orvos-Nemprimadonna: (konstatálja a végkimerülést.)

I. P. e.: (kezet nyújt a II. P. e.-nek)

II. P. e.: (megfoja az I. P. e. kezét s ezzel)

A Tegnapifofon: (le van mosva).

(Függöny)

Autor.

Szerkesztői üzenetek.

S. Nizza. Köszönjük a szives megemlékezést. Kívánságát teljesítettük. Üdv.

P. E. Meran. Aki ilyen szellemes apercut tud egy képeslap korlátolt térfogatán leadni, milyen pompás hangulatképet tudna egy pár kutyanyelven keresztül festeni! Megigérte. Meglátjuk meddig terjed a feminista-becsület. Au revoir!

Dr. V. Sz. Kérjük a cs. vételének igazolását.

V. E. Nem történik ott semmi említésre méltó? Mikor írják ki a község házára a versenytárgyalási hirdetményt?

Nachrichten.

Frau v. Tüköry hat in der Nähe ihres Jagdhauses eine neue Quelle entdeckt. Bemerkenswert ist, dass die Quelle 300 m. höher als das Niveau unseres Kurortes, in einer Tiefe von 14 $\frac{1}{2}$ m. als kristallreines, wohlbekömmliches Hochquellenwasser zutage tritt. Der Brunnen, in granitartigem Felsen gehauen, hat einen Wasserstand von 4 $\frac{1}{2}$ m. In der Umgebung wird seit Jahren verschiedentlich nach Brunnen gegraben, doch ohne jedwedem Resultat.

Eine Soiree fand vergangenen Mittwoch in der Váczer Villa unseres Abgeordneten Dr. Koloman v. Fodor und dessen Gemahlin geb. Gräfin Saphine Berchthold statt. Zu derselben waren zahlreiche Abgeordnete, sowie mehrere Celebritäten der hauptstädtischen Gesellschaft geladen. Die Soiree wurde mit einem Tanz, der bis zum heranbrechenden Morgen wahrte, beendet.

In der jüngst stattgefundenen Sitzung der Gemeinderepräsentanz gelangten folgende Gegenstände zur Verhandlung: Der Antrag des kön. Schulinspektors betreffend die Errichtung einer selbständigen landwirtschaftlichen Schule wurde im Prinzipie angenommen. Der Antrag des Gemeindefleischbankbetreffend die Errichtung einer Freibank und einer Gemeindefleischbank wurde zwecks Studium und Berichterstattung an die wirtschaftliche, beziehungsweise an die hygienische Sektion geleitet. Die Erhöhung des Polizeistandes von 9 auf 11 Mann wurde im Prinzipie genehmigt, doch wird die Erhöhung nur in dem Falle durchgeführt, wenn die Curcommission die Hälfte der mit der Erhöhung verbundenen Kosten zusichert. Den Gemeindegestellten wurde eine Teuerungszulage — 20% des Grundgehaltes — gewährt. Der Bürgerschule wurde eine Subvention von 1000 Kronen votiert. Das Referat des Obernotars betreffend die Neueinteilung der Bezirke und Neubenennung der Strassennamen, sowie die Neunummerierung der Häuser, wurde zur Kenntnis genommen. Die Verträge betreffend den Bau der öffentlichen Häuser in der Petőfigasse wurden angenommen. Es gelangten noch mehrere, weniger wichtige Punkte zur Erledigung, womit die Sitzung ihr Ende fand.

Geplündert wurde die Kirchenkasse auf der Piarre in Gross-Pöstyén. Die entwendete Summe beträgt 800 Kronen. Nach den Tätern wird gefahndet.

Die Gemeinderepräsentanz hält heute nachmittags drei Uhr eine ausserordentliche Generalversammlung mit folgen-

A VILÁG LEGJOBB TEA!

Lieferanten des Königs von England
Specialität:
„Kingdom Blend“
Five o'clock-Tea S. M.
des Königs von England.

UNITED KINGDOM

“U.K.” TEAS

TEA COMPANY LONDON

Lieferanten des Prinzen von Wales
“U.K.”-Teas
sind nngemein ausgiebig aromatisch.

Hauptdepot bei EMÁNUEL ISTVAN VERBÓ

der Tagesordnung: 1. Vorlage der abgeänderten Pläne zum Erweiterungsbaue des Gemeindehauses. 2. Namentliche Abstimmung in Sachen der neu zu erbauenden öffentlichen Häuser.

Ein Heim für Kurbedürftige Lehrer errichtet hier der Landesverein der jüdischen Lehrer. Zu diesem Zwecke stellt die Kultusgemeinde für die Dauer der Ferienmonate ein entsprechendes Schulgebäude dem Verein unentgeltlich zur Verfügung.

Einen Automobilverkehr wird die Badedirektion am 10. Mai hier etablieren. Zur gleichen Zeit wird auch die Union Handelsaktiengesellschaft ihren Automobilpark dem Verkehr eröffnen.

Ein frecher Einbruchsdiebstahl wurde in der Wohnung des Nyitraer kön. Staatsanwaltes Renger verübt. Unbekannte Täter drangen rechts in die Wohnung, von wo sie Pretiosen und Bargeld im Werte von 3000 Kronen entwendeten. Von den Tätern fehlt bisher jede Spur.

pöstyéni szatócs bárhol található ingó és — Horvát-Szlavonországok kivételével — a magyar állam területén levő ingatlan javaira a kereskedelmi csőd megnyitott.

Csődbiztosul Telegdi Andor törvényszéki bíró, tömeggondnokul dr. Sajó Adolf helyettesül dr. Neumann Hugó ügyvédek neveztetik ki.

Felhivtnak mindazok, kik az általános csődtömeg ellen mint hitelezők igényt támaszthatni vélnék, hogy ebbeli igényeiket 1912. március hó 7. napjáig bezárólag, mint a követelések bejelentésére kitűzött határidőig, ezen kir. törvényszéknel, az

1912. évi március hó 11. napján délelőtt 10 órára e törvényszék I. emelet 23. számú helyiségeibe kitűzött felszámolási tárgyalás hatánapján leendő megállapítás és osztályozás végett az 1881: XVII. törv. cikkben kijelölt joghátrányok terhe mellett a csődtömeg ellen az idézett csődtörvény 126-129. §§-ában foglalt rendelkezések szerint az esetben is bejelentsek, ha igényeik tekintetében külön per volna folyamatban.

Felhivtnak továbbá a zálog- és megtartási joggal bíró hitelezők, hogy az általuk szerzett jogot a tömeggondnoknak jelentsek be, s az általuk birt. dolgokat a tömeggondnok felkérésére megbecsülés végett mutassák fel.

Azok, a kiket elkülönítési, visszakövetelési vagy külön kielégítési jog illet, figyelmeztetnek, hogy a mennyiben jogait nem érvényesítik, azok a csődtömeg értékesítését és felosztását gátolni nem fogják.

Vége a csődhitelezők felhivtnak, hogy 1912. évi március hó 14. napján mint e célra kitűzött hatánapon, délelőtt 10 órakor a törvényszék fenn kitett helyiségében, a csődválasztmány megválasztása végett, a hitelezői minőségüket igazoló okiratokkal ellátva jelenjenek meg.

Kelt, Nyitra, 1912. évi január hó 30. napján.

A nyitrai kir. törvényszék mint csődbíróság.

Streichhammer Nyékhegyi Lothár kir. törvényszéki elnök.

Értesítés.

Van szerencsém a t. c. közönséggel tudatni, hogy mindennemű az építészeti szakmába vágó munkákat, úgy új építkezéseket, mint javításokat vállalom.

Jó és olcsó kivitelről előre is biztosítva a t. c. közönséget, maradtam

Pöstyén, 1912. február havában

kiváló tszfelettel

Bilügler Sándor
Pöstyén, Erzsébet út.

Bekanntmachung.

Ich bestätige hierdurch, das p. t. Publizandum zu setzen, dass ich sämtliche ins Baufach schlagende Arbeiten übernehme. Indem ich sorgfältigste und billigste Ausführung zusichere, empfehle ich mich

hochachtungsvoll

Alexander Bilügler
Pöstyén, Elisabethstrasse.

Grund- und Hausverkauf.

Der auf die Kurpark-Seite mündende Baugrund „Parkzeile“ des Roth'schen Hauses, Pöstyén Franz Josefsstrasse 5. ist aus freier Hand zu verkaufen; eventuell wird auch das ganze Haus verkauft. Näheres beim Eigentümer:

Nathan Roth, Budapest
VII. Csengeri-út 10.
II. Treppe, Parterre 9.

Villa

eladó esetleg bérbeadó

Pöstyénben a vasúti állomás közelében. All 7 szobából, kamrából, pincéből Nagy üvegveranda, udvar és kert. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos;

Madunicki József, Pöstyénben.

VILLA

Verkauf oder Miete

Villa in Pöstyén bestehend aus 7 Zimmer, Kammer, Keller, grosse Glasveranda, Hof, Garten, nächst dem Bahnhof wird verkauft oder vermietet. Näheres beim Eigentümer:

Josef Madunicki, Pöstyén.

Házikoszt

IZLETES, OLCSÓ

özv. SZTANEKNÉ
Ferencz József-út 42.
(rég. Rózsa-udvar)

**Ha lúdtalpa van!
fáj a lába!**

KÉRJE a szakorvosok által ajánlt szabad Laufer-lúdtalpfitző prospektusát. — Egyedül készítő

SZÉKELY ÉS TÁRSA
ortopéd cipő-készítő
Budapest, Múzeum-körút 9.
Képes árjegyzék mindennemű cipőkről ingyen.

Mühle Árpád
kertészeti és magtenyésztési telepe

Temesvár

Diszkvittelű főárjegyzék ki-vánatra ingyen és bérmentve.

2324/1912 p. szám.

Csődhirdetmény.

A nyitrai kir. törvényszék részéről közzé tétetik, hogy P o z s i c z k y E m i l

T O G O tyukszemirtó.

Dr. Takacu japán professor methodusa szerint eltávolít minden tyukszemet mechanikai uton, légmentes elzárással minden fájdalom és égetés nélkül.
Ára egy doboznak 1 korona, egyes gyűrűnek 20 fillér.
 Törvényesen védve.

Egyedüli árusító :

Schulcz R.
cipész

PÖSTYÉN
(a Fürdőszálló mellett)

T O G O Hühneraugentod

Entfernt nach Methode des japan. Professors Dr. Takacu jedes Hühnerauge auf mechan. Wege, unter luftdichtem Abschluss, total schmerzlos.
 Preis eines Kartons 1 Krone, einzelne Ringe 20 Heller.
 Gesetzl. geschützt.

Alleinverkauf bei :

Schulcz R.
Schuhmacher

PÖSTYÉN
(Neben d. Kurhotel)

SIRKÖVEK

gránitból, syenitből, márványból és homokkőből, ugyszintén butor márványlapok, valamint a **szobrászat** körébe vágó mindennemű munkák kivételére ajántkozik

RYMPLER V., PÖSTYÉN

Kossuth Lajos út 7.
SZOBRA SZ ÉS HATÓSÁGILAG VIZSGÁZOTT KŐFARAGÓMESTER,

Butorok

Hálók, ebédlő, uriszobák, szalónok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kasszaberendezések vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, csillárok és zongorák szállíttatnak bárhová :-:

kézpénzért, vagy rendkívül előnyös fizetési feltételekkel.

Diszes nagy butoralbum 1 korona. Teljes berendezésnél utazó mintákkal díjmentesen küldetik bárhová.

Modern Lakberend. Vállalat
 Budapest, IV., Gerlóczy-u. 7. sz.
 (Központi városháza mellett.)

FÜRDŐVENDÉGEK

figyelmébe ajánljuk a Fürdőszálló éttermét és kávéházát. Kitűnő magyar konyha. Elsőrendű magyar fajborok. Penzió-rendszer. Olcsó árak. Új bérlő :
 POÓK ENDRE.

A butorvásárló n. é. közönség szives figyelmét felhívom

Pöstyén, Ferencz József út 16. sz. a levő

Butorkészletem

megtekintésére, hol a mai kor igényeinek megfelelő összes lakásberendezési tárgyak jutányos áron beszerezhetők - javításokat, átalakításokat, képerket zéseket olcsón eszközölök.

Weszely Gyula

butor asztalos.

„UNIO“ kereskedelmi r. t. BUDAPEST GALGÓCZ

BEFIZETETT ALAPTŐKE 1000.000 KOR. TELEFON GALGÓCZ 67.

Elfogad: betéteket netto 5⁰ kamatozás 0 mellet,

TŐZSDEI MEGBIZÁSOKAT a budapesti és külföldi tőzsdékre; **LEBONYOLIT** a bankszakmába vágó minden ügyletet.

ELAD ÉS VESZ: Takarmánycikkeket, gabonaremüeket, vetőmagvakat, finomított és nyers szeszt, mütrágyát, korpát, olajat, kőszent, kereskedelmi növényeket. :-: Értékpapirokat, szelvényeket és külföldi pénznemeket.

Hitelt nyújt folyószámlában értékpapirokra, árúkra és egyéb fedezet mellet.

Mezőgazdasági-gépeket elad. □ **Biztosítási-ajánlatokat elfogad** élet, halál, tűz, jég, betörés és üvegbiztosításokra.

KERESKEDELMI és ipari vállalatokat támogat, **RÉSZT VESZ** parcellázási műveletek keresztülvitelében.

Automobil közlekedési-vállalat; állandó járatok **PÖSTYÉN TRENCSEN-TEPLICZ** fürdőekben 1912 május 1-től.

Luxus automobilok bérelhetők 1912 május 1-től órákra és napokra legolcsóbb díjszámítás mellet.

Gróf ERDŐDY-féle SERFÖZDE — GALGÓC — Gräfl. ERDŐDY'sche BRAUEREI.

A

Das

KIRÁLY & BARNA GRÓFI UDVARI SÖR

pompás ízű, üdítő ital. A serfözde jelentékeny ki lett bővítvve. A kor színvonalán álló :-: berendezések. :-:

wird als wohlbekömmliches, erfrischendes Getränk gepriesen. Brauerei bedeutend vergrößert. Modernst'ingerichtet.

A „Felvidéki parcellázó és gazdasági bank“

részvénytársaság NYITRA székhelylyel

Vásárol saját számlájára ingatlanokat parcellázás és egészbeni továbbeladás céljából. Elfogad megbízásokat parcellázók keresztülvitelére haszonrészesezés vagy meghatározott összeg fejében birtokeladásokat és vételket. Vásárol erdőterületeket kihasználásra vagy bármilyen épület-, mü és tűzifát. Elvállal haszonbérleteket albérleti joggal. Felvállal gözekezeszántásokat. Saját és bérelt bányáiból szállít meder és zuzott kavicsot, építő homokot, coulét, terméskövet, aszfalt és beton anyagot. — Ügynöki közbénjárás megállapodás szerint lesz díjazva

Részletes felvilágosításokkal készségesen szolgál a bank igazgatóság

NYITRÁN

Szerkesztő és kiadja : FÖLDES SÁNDOR.

KOHN-NYOMDA PÖSTYÉN.